

Зарубіжний та вітчизняний досвід реалізації грошово-кредитної політики в умовах кризи

Грицюк Н.О Луцький національний технічний університет, м. Луцьк

В умовах складної макроекономічної ситуації та впливу світової фінансової кризи грошово-кредитна політика в 2008 р. була спрямована на виконання основної функції Національного банку України – забезпечення стабільності національної грошової одиниці. З початку 2008 р. Національний банк України в контексті здійснення антиінфляційних заходів продовжував проводити процентну політику, спрямовану на підвищення вартості національної валюти та вживав заходів щодо стимулювання позитивних зрушень у структурі активно-пасивних операцій банків.

Розглянемо основні кроки до яких вдалися найбільші центральні банки світу для подолання негативних наслідків в економіці.

Банк Англії з метою виведення країни з економічної кризи зменшив офіційні банківські ставки з рефінансування комерційних банків з 2,5 % до 1,0 %, поетапно зменшуючи щоразу на 0,5 %. Також комітет з питань грошово-кредитної політики прийшов до висновку, що подальше зниження ставки до 0,5 % є виправданим. Водночас темпи інфляції скорочуються – в грудні на 3,2 %, в січні на 4,1 %.

Федеральний комітет відкритого ринку в США знизив відсоток на цільові федеральні кошти до 0,25. Також високу увагу приділятимуть операціям на відкритому ринку та інших заходів з підтримки фінансових ринків і стимулювання економіки. Крім того, Комітет готовий розширювати закупівлі довгострокових боргових цінних паперів Казначейства. В США очікують поступове відновлення економічної активності.

Політика правління Банку Японії вирішила встановити наступні орієнтири для грошового ринку:

- відсоткова ставка за кредитах овернайт на рівні близько 0,1 %;
- здійснюватиме прямі закупівлі дебіторської заборгованості і векселів на відкритому ринку на суму 3 трильйона єн;
- Центральний банк Російської Федерації з метою подолання наслідків фінансової кризи вдався до наступних дій:
- ставка рефінансування комерційних банків збільшена до 13 %;
- норматив обов'язкового резервування з метою підтримки ліквідності банківського сектору був зменшений до 0,5 %.

У 2009 році макроекономічні умови проведення грошово-кредитної політики значно ускладнилися з огляду на розгортання рецесивних процесів в реальному секторі, продовження падіння внутрішнього попиту і обмеження доступу до зовнішніх і внутрішніх джерел фінансування.

Засобом стабілізації економіки України є емісія грошей, до якої, на сьогоднішній день вдалися більшість країн світу. Припустимо, якщо додаткову суму грошей не витратити на покриття дефіциту бюджету і не стимулювати

попит, а направити їх на виробництво додаткового продукту. Цим самим ми підніmemo пропозицію вітчизняних товарів. Так, поки певна сума грошей пройде шлях і опиниться у споживача підприємство зможе пройти повний цикл виробництва і поставити продукцію на ринок, тим самим забезпечити товарами додаткову суму грошей яка появиться у споживача.

Щоб правильно використати емісійні кошти доцільно скористатися досвідом запропонованим Японським банком у частині прямих закупівель дебіторської заборгованість і векселів на відкритому ринку підприємств, які не можуть погасити свої зобов'язання самостійно. В даному випадку держава бере на себе частину ризиків і сприяє тим самим зростанню обсягів ВВП.